

Fremsendt på mail til mfvm@mfvm.dk

Dansk Orienterings-Forbunds bekymring omkring hegning og afgræsning med store dyr

---

Kære Lea Wermelin

Vi skriver til dig i anledning af det offentliggjorte materiale og informationsindsatsen i forbindelse med udpegningen af foreløbig to nationalparker, og i vores egenskab af en landsdækkende organisation for en sport, der udøves i naturen af børn og voksne i alle aldersgrupper. Orienteringssporten er synonym med natur og skovmiljøer, og glæden ved udøvelsen af sporten beror i vid udstrækning på en glæde ved at færdes i naturen og oplevelserne forbundet hermed.

At der politisk prioriteres til fordel for naturen, og at der arbejdes målrettet på at forbedre biodiversiteten - det glæder os som forbund. Vi værdsætter den mangfoldige natur og i særdeleshed de varierede og prægtige skovområder, der findes i Danmark, og ikke mindst arbejdet med at udvikle og forbedre de nuværende skove og naturområder. Et arbejde der i øvrigt efter vores opfattelse sker på fortræffelig vis allerede i dag – ikke mindst fra Naturstyrelsens side.

I orienteringssporten dyrkes der løb med kort og kompas, og selve essensen i sporten er at finde den optimale vej fra et punkt til et andet, og derved at bevæge sig i naturen uafhængigt af lineære forløb som fx veje og stier. Heri ligger en af vores bekymringer i forhold til de virkemidler, der fokuseres på i forhold til en forbedring af biodiversiteten. Det er etableringen af indhegninger med usædvanlige høje hegn, som antages at være markant anderledes end traditionelle heste- og kreaturhegn, da de efter de oplyste planer skal kunne tilbageholde store dyr som bisoner og andre "store græssere". Sådanne hegn vil i sagens natur mindske tilgængeligheden af de eksisterende skove og naturområder. Der vil kun være indgang på særlige steder. Fri fladefærd er essentiel for orienteringssporten.

Vild natur har ikke eksisteret siden mennesket begyndte på skovrydning. Den vilde natur, der nu ønskes, skal skabe større biodiversitet. Det skal ske ved bl.a. at lade dødt ved blive liggende og sørge for græsning på mere lysåbne arealer. Indhegning skal til for at holde dyr inde. De "store græssere" har ikke været en del af den danske natur de sidste 10 – 12.000 år. De er som udgangspunkt steppedyr. Det eksisterende hjortevildt fra rådyr til kron dyr skal ikke hegnes ind. De er vant til at vandre en del omkring. Bestanden kan opreguleres, hvis det viser sig hensigtsmæssigt.

Tal fra Idrættens Analyseinstitut viser, at op mod en tredjedel af den voksne befolkning dyrker idræt i naturen – vi er nogle af dem. Endvidere er det hele 44 procent af unge og voksne, der dyrker aktiviteter i naturen. Det er med få udsving de samme procenter i alle aldersgrupper op til 70+. Det er således essentielt for folkesundheden, at der er uhindret adgang til naturen. Hertil kommer alle de børn der i foreninger, SFO og børnehaver bruger naturen

Problemstillingen omkring utrygheden ved de "store græssere" er særligt udtalt i relation til børn og unge, og det er netop et segment, hvor udøvelsen af sport og brugen af naturen er i fællesskabets interesse, og som forbund gør vi her en stor indsats bl.a. i samarbejde med almennyttige fonde og skoler med koncepterne *Find vej i Skolen* og *Find vej i Danmark*. Det er en indsats som er anerkendt, og som bidrager til børn og unges etablering af sunde motionsvaner og brugen af naturen generelt. *Find vej i Danmark* bruges i øvrigt af tusindvis af danskere, der downloader det frit fra nettet.

Vi frygter, at en udbredelse af strategien med anvendelse af "store græssere" i de bynære skovområder vil afholde børn og unge fra at komme ud og motionere som en del af den organiserede idræt. Ligeledes vil det kunne medføre berettigede bekymringer hos de respektive forældre og derved lægge et pres på trænere og de enkelte klubber. En sådan konsekvens må siges at være uønsket og i direkte modstrid med regeringens ambitioner på børnenes vegne.

Såfremt de beskrevne forhold og bekymringer gør sig gældende, bliver befolkningens adgangsret til de offentlige skove og naturarealer uden indhold, og naturbeskyttelseslovens udvidede færdselsret på offentlig ejede arealer vil de facto være for de ganske få, der trods den naturlige og iboende frygt for færdsel i områder med indhegnede dyr af de foreslåede arter. Allerede i dag er bekymringen til stede, og der ses ulykker som resultat af menneskers færdsel blandt flokke af kvæg.

Som nævnt indledningsvis har vi som forbund den største anerkendelse af målsætningen om at forbedre biodiversiteten, og vi anser det som en nødvendig og samfundsmæssig fornuftig prioritering af arealanvendelsen på de offentligt ejede arealer, som det foreslås i forståelsespapiret mellem regeringen og støttepartierne. Men det bør ske med behørig inddragelse af brugergrupper, herunder lokale orienteringsklubber under Dansk Orienterings-Forbund, og med en helt klar målsætning om at undgå eller begrænse de negative følger, der uvilkårligt vil følge af etableringen af hegn og udsætning af "store græssere" indenfor disse hegn. Dansk Orienterings-Forbund ønsker at alle skal kunne komme i naturen og nyde den på deres måde. Vores organisation er inkluderende - ikke ekskluderende.

Vi foreslår - at man som en begyndelse i naturnationalparker undgår hegning, lader vegetationen forgå på stedet og anvender hjemmehørende hjortevildt fremfor heste og kvæg, der ikke i samme grad som hjortevildt vil søge væk ved møde med mennesker. Derved undgås negative konfrontationer for såvel mennesker som dyr. Orienteringssporten har en lang og vellykket tradition for at kunne minimere forstyrrelserne for omtalte hjortevildt, ved en naturvenlig banelægning i samarbejde med bl.a. naturstyrelsens lokale enheder. Denne opgave antages ikke at lade sig løse på samme succesfulde vis ved anvendelse af kvæg og heste i store indhegninger.

Vi håber - at ovenstående vil bibringe værdifuldt input til brug for den videre planlægning af de to naturnationalparker i henholdsvis Gribskov og Fussingø, hvorved nogle af orienteringssportens udfordringer med anvendelse af hegn og græssende dyr, er eksemplificeret. Vi anser vores sport som central i formidlingen af natur- og biodiversitetsdagsordenen, og ligeledes medvirkende til at motion og sportsudøvelse kan ske i naturen med behørigt hensyn. Senest har Covid-19 pandemien understreget vigtigheden af at kunne motionere ude i det fri, og det sker til vores store glæde i stigende grad i vores prægtige skove og naturområder – vores ønske er blot, at naturindsatsen sikrer en forsat mulighed herfor.

Vi uddyber - gerne ovenstående pointer og bekymringer, og vi vil som forbund gerne bidrage med viden og erfaring og derved medvirke til den fortsatte udvikling af naturen i Danmark, herunder indsatsen med etableringen af naturnationalparker. Ministeren skal være meget velkommen til at rette henvendelse for yderligere drøftelse.

Med venlig hilsen
Dansk Orienterings-Forbund

Walther Rahbek
Formand
Dansk Orienterings-Forbund

Ole Husen
Formand
Dansk Orienterings-Forbunds Skovudvalg